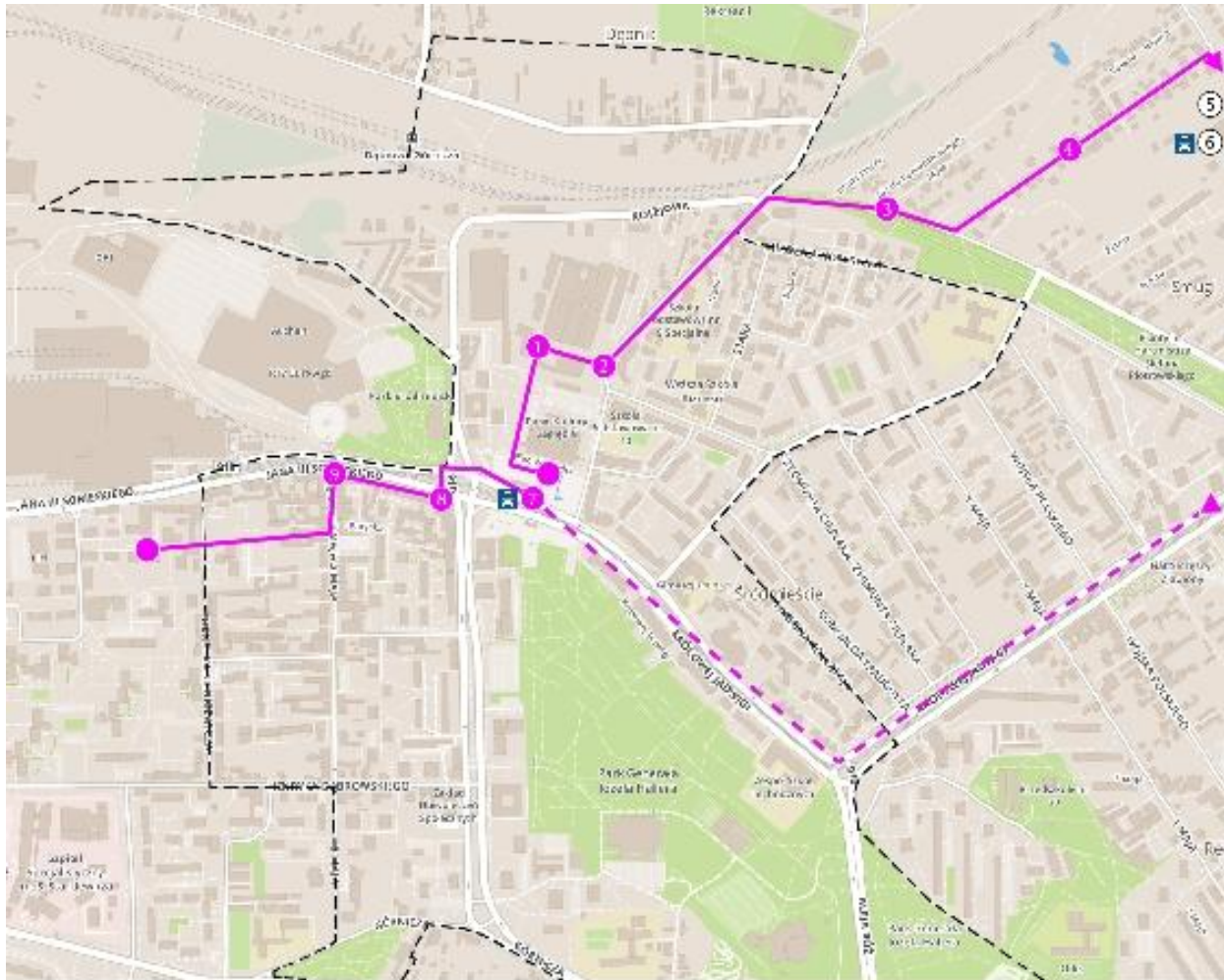

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

RAPORT ZE SPACARU BADAWCZEGO NR 2

Data, godzina rozpoczęcia spaceru	31.05.2017 Czas trwania spaceru: 14:00 - 16:00 Czas trwania warsztatu (część stacjonarna) ok. 16:00 - 17:20
Trasa	Pałac Kultury Zagłębia- teren Fabryki Pełnej Życia - ul. Marii Konopnickiej –przejście ścieżką do ul. Józefa Poniatowskiego - ul. Józefa Ignacego Kraszewskiego - ul. Stanisława Łańcuckiego do ul. Granicznej (Urząd Miasta)- skąd powrót autobusem do przystanku Centrum i przejście do Centrum Aktywności Obywatelskiej przez ul. Jana Sobieskiego i ul. 3go Maja.
Prowadzący spacer	Alicja Kowalska, Michalina Lulek- Majka (Stowarzyszenie Civitas)
Uczestnicy (ilość osób, wiek, płeć)	W spacerze wzięło udział 6 osób, byli to seniorzy po 60 roku życia, tyle samo kobiet co mężczyzn, osoby zarówno mieszkające w Centrum miasta jak i na terenach oddalonych od Śródmieścia np. z dzielnicy Łęknice.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

MAPA SPACERU BADAWCZEGO nr 2 z DNIA 31.05.2017 r.

- LEGENDA:**
- TRASA SPACERU
 - TRASA POKONANA KOMUNIKACJĄ MIĘJSKĄ
 - MIEJSCA OPISANE W RAPORCIE
 - PUNKTY ZLOKALIZOWANE POZA MAPĄ OPRACOWANIA

Punkt startowy: Kawiarnia w Pałacu Kultury Zagłębie, gdzie prowadzący spotkali się z uczestnikami spaceru, wprowadzili ich w temat projektu rewitalizacji miasta, przedstawili ideę spaceru badawczego, proponowany harmonogram i trasę.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Uczestnicy zapytani o **zwyczajowe miejsca spotkań w centrum Dąbrowy Górniczej** wymienili następujące miejsca:

- Centrum Handlowe Pogoria, w którym korzystają z kawiarni, punktów gastronomicznych, kina;
- Pałac Kultury Zagłębia- tu miejscem spotkań jest kawiarnia, chętnie także spotykają się na zajęciach Uniwersytetu Trzeciego Wieku, na koncertach i spektaklach, o których często wzajemnie się informują;
- Miejska Biblioteka Publiczna- to miejsce często odwiedzane przez seniorów nie tylko w związku z korzystaniem z księgozbioru ale ze względu na interesującą ofertę kulturalną, spotkania z ciekawymi ludźmi. Dobrze wspomnianym miejscem spotkań była zlikwidowana kawiarnia „Marzenie”
- Park Hallera jest głównie miejscem spacerów

Zapytani o ich **stosunek uczestników do Śródmieścia**, tak formułowali swoje opinie:

- jeden z uczestników stwierdził, że nie mamy „prawdziwego” Centrum i zdanie to uzupełnił pytaniem: *Czy jest ono tam, gdzie Pałac Kultury Zagłębia, czy tam, gdzie Urząd Miejski, czy tam, gdzie Park Hallera?*;
- pozytywnie odbierana jest otwarta przestrzeń przed Pałacem Kultury, Plac Wolności z fontanną i ogródkami letnimi ale, jak to zostało powiedziane: *jest ona jakby niedokończona*;
- zdecydowanie nie podoba się brzydki front budynku przy ul. Górników Redenu, sąsiadujący z Placem Wolności

Jako postulat zgłoszono projekt połączenia w jakiś sposób przestrzeni PKZ i Fabryki Pełnej Życia

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

W prawych kolumnach zaznaczono "x", jeśli miejsce / element przestrzeni jest:

P - kojarzone jako "pozytywne"

N - kojarzone jako "negatywne"

Z - zaznaczone jako wymagające zmiany

Przebieg trasy	P	N	Z
Miejsce 1: Fabryka Pełna Życia Pierwszym przystankiem po spotkaniu otwierającym w kawiarni Pałacu Kultury Zagłębia była wystawa: „Pomysł na rewitalizację”. Po zapoznaniu się z jej treścią uczestnicy przeszli do ogrodu społecznościowego, również zlokalizowanego na terenie Fabryki Pełnej Życia. WYSTAWA: Treść wystawy oceniona przez uczestników jako bardzo ciekawa, zastrzeżenia budziła forma: • za małe tablice, nieczytelne, nie zachęca, wygląda jak reklama; • w odbiorze uczestników brak jest widocznych z daleka oznaczeń, które budziłyby zaciekawienie i zachęcałyby do jej obejrzenia; OGRÓD SPOŁECZNOŚCIOWY: • z pozytywnym odbiorem spotkała się aranżacja Kontenera Fittznera, badany brakowało jedynie informacji z godzinami otwarcia; • w samym ogrodzie, według badanych, brakuje miejsca dla dzieci, gdzie mogłyby się bawić; • podczas spaceru doskwierający był brak cienia; • uczestnicy chętnie widzieliby ogród podzielony na mniejsze przestrzenie, np. oddzielone pergolami zakątki; • zdaniem uczestników, dobrze byłoby umieścić jakąś informację dla mieszkańców o ogrodzie, jak powstał, jak funkcjonuje, co można w nim robić.	X		X

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

OGRÓD SPOŁECZNOŚCIOWY NA TERENIE FABRYKI PEŁNEJ ŻYCIA

Miejsce 2: Wyjście z trenu Fabryki Pełnej Życia na ul. Marii Konopnickiej

Po obejrzeniu wystawy i ogrodu uczestnicy udali się wybraną przez siebie trasą dojścia w kierunku Urzędu Miasta. Pierwszym etapem drogi było wyjście na ul. M. Konopnickiej.

Wyjście na ulicę z trenu Fabryki Pełnej Życia jest, według badanych, niewygodne, zła nawierzchnia. Uczestnicy rozumieli, że jest to rozwiązanie tymczasowe, jednocześnie postulowali szybkie zastąpienie żwiru inną nawierzchnią.

Dużo negatywnych emocji wzbudziło betonowe ogrodzenie terenu od strony ul. M. Konopnickiej. Nazwane przez badanych „okropnym murem”. Według uczestników zasłania widok, zajmuje przestrzeń, przez co chodnik robi się zbyt wąski, jak powiedział jeden z uczestników: *odstrasza do wejścia do środka*.

Najważniejsze postulaty mieszkańców dotyczące tej części przestrzeni:

- ogólnie ulica nieprzyjazna dla pieszych: chodniki zbyt wąskie, często zaledwie na kilkanaście centymetrów;
- kilka „niedrożnych” punktów, np. z drzewem pośrodku wąskiego chodnika;
- za mało przejść dla pieszych

X

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Postulatem zgłaszonym przez uczestników poruszających się samochodem było zbudowanie ronda przy przejeździe kolejowym, na końcu ulicy, gdzie przy obecnym rozwiązaniu często powstają korki.

UL. M. KONOPNICKIEJ- WYJŚCIE Z TERENU FABRYKI PEŁNEJ ŻYCIA- spotkanie uczestników spaceru z wiceprezydentem Marcinem Bazylakiem i Naczelnikiem Wydziału Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej Piotrem Drygałą

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

UL. M. KONOPNICKIEJ- jeden z „nieodróżnych” punktów utrudniających przejście pieszym

Miejsce 3: Planty im. Harcmistrza Stefana Piotrowskiego oraz równoległa do nich ul. Józefa Poniatowskiego Jest to, z jednej strony, przestrzeń uważana przez uczestników jako „najkrótsze” przejście do Urzędu Miasta, przy czym od strony przejazdu, ulicę M. Konopnickiej z ulicą J. Poniatowskiego łączy jedynie pozbawiona nawierzchni, wydeptana przez pieszych ścieżka. Z drugiej strony przestrzeń samych Plant to miejsce bardzo lubiane jako strefa spacerowa. Uczestnicy zwracali szczególną uwagę na: • brak chodnika od przejazdu kolejowego na Planty. Badani komentowali: <i>najkrótszą drogą do Urzędu Miasta są kałuże i błoto;</i>• konieczność zmiany nawierzchni, postulowali również poprowadzenie tamtędy ścieżki rowerowej;• Planty postrzegają jako przyjemną, przyjazną przestrzeń, spokojną, zacienioną, dobrą do spacerów. Szczególnie osoby mieszkające w dzielnicy Reden często korzystają z tego miejsca;• ul. J. Poniatowskiego biegnąca wzdłuż plant powinna być, zdaniem uczestników, zamieniona w deptak dla pieszych i uzupełniona o ścieżkę rowerową. Stara, zniszczona nawierzchnia wymaga wymiany;			X

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

ŚCIEŻKA ŁĄCZĄCA UL. M. KONOPNICKIEJ Z UL. PONIATOWSKIEGO

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

UL. J. PONIATOWSKIEGO I BIEGNĄCE WZDŁUŻ PLANTY IM. HARCMISTRZA
S. PIOTROWSKIEGO

Miejsce 4: Ul. Józefa Ignacego Kraszewskiego

Z ul. J. Poniatowskiego skręciliśmy w ul. Józefa Ignacego Kraszewskiego – uczestnicy podkreślali, że ich zdaniem jest to najlepsza, najkrótsza droga do Urzędu Miasta

Uwagi zgłaszane na tym etapie:

- zdaniem badanych, za wąski chodnik, co powoduje konieczność schodzenia na drogę, dodatkowo pieszy spotyka liczne przeszkody na chodniku np.: latarnia na samym środku przejścia;
- brak jest oznaczeń, że można tędy dotrzeć do Urzędu Miasta;
- zauważalny jest brak przejść dla pieszych i ścieżki rowerowej.

X

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

UL. J.I KRASZEWSKIEGO- latarnia na wąskim chodniku utrudniająca ruch pieszym

Miejsce 5: Ul. Stanisława Łańcuckiego

Przestrzeń bardzo pozytywnie odebrana przez uczestników. Szczególną atencją cieszyła się przedwojenna kostka brukowa, równa, bardzo dobrze zachowana. Według badanych warto ją w takiej postaci utrzymać. Uczestnicy wyrażali obawy, że „ktoś może wpaść na pomysł żeby pokryć ją np. asfaltem lub wymienić na nową kostkę brukową”. Uczestnicy mieli pomysł żeby na ulicy dać tabliczkę z „ciekawostką miejską” opowiadająca jak stara jest kostka na tej ulicy Kolejnym ważnym elementem dla badanych było przyjemne zacienienie: „trzeba zachować drzewa”, uczestnicy wymieniali drzewa jako główny element budujący atmosferę tego miejsca

Jeden z uczestników spaceru interesujący się historią dąbrowskich kopalń (były górnik) opowiedział o istniejących w tej okolicy szybach Kopalni Flora. Uczestnicy zauważyli, że brak jest w mieście oznaczeń takich historycznych

X

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

miejsc i postulowali stworzenie „industrialnych ścieżek historycznych”.

Ul. STANISŁAWA ŁAŃCUCKIEGO-bardzo dobrze zachowana przedwojenna kostka brukowa

Miejsce 6: ul. Graniczna - przystanek przed Urzędem Miasta

Z ul. S. Łańcuckiego grupa przemieściła się przez parking przy Urzędzie Miasta do ul. Granicznej.

Uczestnicy podjęli decyzje o powrocie do centrum miasta autobusem z przystanku przed Urzędem Miasta. Pojawił się jednak problem z kupnem biletów, stąd grupa podjęła decyzje dojścia do kolejnego przystanku: Gołonóg Damel.

Po drodze nie było jednak ani automatu ani innego punktu umożliwiającego zakup biletu.

X

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Spacer do przystanku i oczekiwanie na autobus odbywał się w dość wysokiej temperaturze i nasłonecznieniu, stąd dla uczestników istotnym problemem był brak zadaszenia nad przystankiem. Grupie nie udało się nabyć biletów również w okolicach przystanku.			
Miejsce 7: Przystanek Centrum i przejście podziemne Po dotarciu autobusem do przystanku Centrum uczestnicy formułowali wnioski i postulaty dotyczące tej przestrzeni: • zadaszenie dla podróżnych czekających na autobusy np.: w kierunku Katowic powinno być dłuższe; • nie ma wystarczającej ochrony przed deszczem i słońcem Następnie grupa wybrała drogę przez przejście podziemne, w trakcie spaceru pojawiały się opinie, że przejście ogranicza możliwość szybkiej komunikacji, tnie miasto na dwie części, jest uciążliwe dla osób starszych poprzez konieczność chodzenia po schodach. Jednocześnie grupa wskazała mocne strony tego miejsca: • jest dość czyste; • jest bezpieczne, bo monitorowane; • ładne i ciekawe są wyeksponowane tam wielkoformatowe zdjęcia.			X
Miejsce 8: ul. Jana Sobieskiego Z przejścia podziemnego, po wyjściu koło Urzędu Poczтового, uczestnicy skierowali się na ul. J. Sobieskiego. Pozytywnie badani ocenili nawierzchnię i ukwiecenie tej przestrzeni. Jako minusy wskazali brak ścieżki rowerowej. Uczestnicy postulowali w tej okolicy zbudowanie bezpośredniego przejścia naziemnego do przystanków tramwajowych. Przejście podziemne ogranicza pieszych, szczególnie tych mniej sprawnych lub rodziców z wózkami.			X
Miejsce 9: ul. 3-go Maja przez pasaż handlowy do Centrum Aktywności Obywatelskiej Spacer zakończyło przejście fragmentem ulicy 3 Maja przez pasaż handlowy do ul. H. Sienkiewicza i Centrum Aktywności Obywatelskiej. Według uczestników spaceru przestrzeń ulicy 3-go Maja powinna być zamknięta dla ruchu. Jako istotny minus badani wskazywali brak cienia przy ławkach oraz ławki z widokiem			X

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

na auta, które nie zachęcają do siedzenia

Na pasażu handlowym, który uczestnicy ocenili jako ładny i schludny, zwracali uwagę na wiele nieczynnych punktów, stwierdzając: *zupełny brak ludzi, wszystko pozamykane.*

PODSUMOWANIE WARSZTATU PROJEKTOWEGO

W warsztacie uczestniczyło 5 mieszkańców: 2 kobiety i 3 mężczyzn. W ciągu godziny projektowania powstały 4 konkretne projekty (pomysły) na rozwiązania z zakresu tzw. małej architektury dedykowane przestrzeni Fabryki Pełnej Życia i Parkowi Hallera.

Rozmawiając o całym procesie rewitalizacji uczestnicy szczególnie chętnie wypowiadali się na temat przyszłości przestrzeni Fabryki Pełnej Życia, zgłaszali kolejne pomysły i wizje zapisane poniżej:

- szczególnie istotne dla tej przestrzeni będzie podkreślenie jej przemysłowego, górniczego charakteru.
- jeden z uczestników zgłosił pomysł przeniesienia tam wystawy militariów z Muzeum Miejskiego, bo uważa że: *tam byłaby lepiej eksponowana i można by częściej organizować gry miejskie i pikniki tematyczne;*
- zdaniem innego uczestnika, w przestrzeni Fabryki powinna znaleźć się część rehabilitacyjno - rekreacyjna poprzez stworzenie Centrum Odnowy Fizycznej i Psychiczej: spa, sauny, siłownie, centrum rehabilitacji, gabinety terapeutyczne;
- przydałaby się tam hala targowa z ekologiczną żywnością;
- większość uznała, że pięknie wyglądałyby ogrody na dachach budynków na terenie Fabryki, rodzaj tarasów widokowych, na wzór ogrodów na dachu Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego.

Jako dobre wzory rewitalizacji takiej przestrzeni badani podawali Browar w Poznaniu, Manufakturę w Łodzi, Świat Techniki w Ostrawie.

Projekty rozwiązań stworzone przez uczestników

1. BRAMA MONUMENTALNA DO FABRYKI PEŁNEJ ŻYCIA

Rodzaj symbolicznego wejścia, otwarcia przestrzeni. Według twórcy: *potrzebny jest widoczny symbol, zaznaczenie wejścia w przestrzeni Fabryki, wydzielanie jej jako coś nowego, interesującego*. Brama powinna mieć duże gabaryty, być odpowiednio szeroka, żeby była to także bezpieczna droga ewakuacyjna. Charakter monumentalnej budowli, koniecznie ze zwieńczeniem na górze, w formie nawiązująca do stylu, w którym zbudowano Pałac Kultury Zagłębia. Najlepiej, żeby wykonana była z piaskowca i stali nierdzewnej, żeby, jak podsumował autor: *przetrwiała wieki*.

2. BRAMA DO PARKU HALLERA

Rodzaj bramy wejściowej do Parku Hallera od strony przystanku, zaznaczenie wejścia do Parku, powinno być ono widoczne i jasno określone, może też ciekawie oświetlone, podobnie jak Pałac Kultury, z napisami.

Autor stwierdził: *Park Hallera jest wizytówką Dąbrowy Górniczej ale jeśli przyjedzie ktoś z zewnątrz, to z żadnej strony nie widać wejścia do parku, choć są co najmniej 3 takie wejście główne do parku: od strony osiedla Adamickiego od strony superjednostki i od strony Pałacu Kultury. Jak ktoś przyjedzie z daleka, z innego miasta, to żeby wiedział, że to jest takie reprezentacyjne miejsce w mieście. To powinna być duża konstrukcja, 8- 10 m, na całą szerokość wejściowej alei parkowej, w stylu nawiązującym do PKZ. Na pytanie, z jakich materiałów, jego zdaniem, brama powinna być wykonana, odpowiedział: *Nad materiałami nie zastanawiałem się, lepiej o tym może zdecydować architekt.**

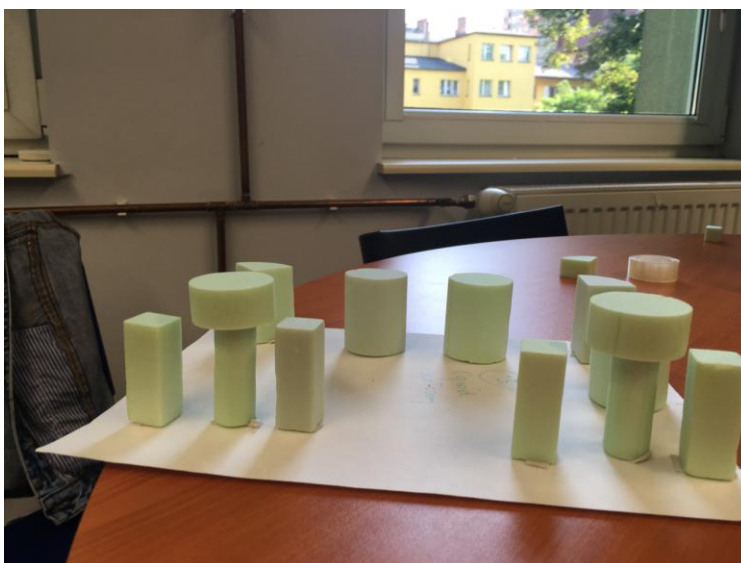
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

3. BRAMA INDUSTRIALNA DO FABRYKI PEŁNEJ ŻYCIA- (praca zespołu dwuosobowego)

Brama jest symbolicznym oddzieleniem przestrzeni, w stylu budowla ma nawiązywać do istniejących budynków pofabrycznych, konstrukcji przemysłowych : czerwona cegła, metal, może rośliny, całość w klimacie industrialnym, w nocy mocno oświetlone, również z wykorzystanie oświetlenia przemysłowego, jak powiedzieli autorzy: *ma zapraszać do „nowego świata”* .

4. MAŁA ARCHITEKTURA OGRODU SPOŁECZNEGO

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

To wizja ogrodu społecznego w przestrzeni Fabryki Pełnej Życia podzielonego na mniejsze sektory. Autorka opisała to tak: *Po lewej stronie ustawiłabym gazony piętrowe z kwiatami, od najniższego do najwyższego, w kolorze podobnym do Pałacu Kultury, z cegły, po prawej stoliki do szachów. Gazony z kwiatami mogłyby także służyć do zaznaczenia, zamiast bram, wejść do Fabryki zarówno od strony PKZ, jak i od strony ul. Kościuszki i ul. Konopnickiej.*

Poza tym autorka projektu zaproponowała jeszcze pionowe konstrukcje kwiatowe zamiast siatki, drzewa chroniące od słońca albo żagle rozpięte z płótna, stworzenie mniejszych przyjemnych zakątków.

EWALUACJA ,REKOMENDACJE DOTYCZĄCE KOLEJNYCH SPACERÓW BADAWCZYCH:

Spacer w ocenie uczestników

Poniżej spisane wypowiedzi poszczególnych uczestników spaceru:

- spacer ma sens, jeśli urzędnicy wezmą nasze uwagi pod rozwagę, ludzie powinni być wysłuchani, architekci nie zawsze widzą to co zwykli ludzie;*
- widzenie oczami obywateli ma głęboki sens;*
- *spacer jest nowym doświadczeniem, z okien samochodu nie widać tych wszystkich rzeczy;*
- *w ciągu 3 godzin zobaczyłem więcej niż przez rok;*
- *dopiero na spacerze zobaczyłem, że brakuje w wielu miejscach przejść dla pieszych i że chodniki są za wąskie;*
- według uczestników udało się stworzyć „katalog podpowiedzi” dla osób, które będą dalej zajmować się procesem rewitalizacji Centrum

Rekomendacje dotyczące kolejnych spacerów

- w trakcie spaceru z Pałacu Kultury Zagłębie do Urzędu Miasta rekomenduje się użycie w drodze powrotnej komunikacji miejskiej, gdyż jest to dość długi odcinek
- każdy spacer, w miarę możliwości, powinien zaczynać się od krótkiego spotkania w kawiarni np.: na terenie Pałacu Kultury, daje to możliwość wyjaśnienia uczestnikom jak działa spacer badawczy, ale także poznania się grupy, której uczestnicy chętniej i bez leku dzielą się swoimi obserwacjami.
- Poczęstunek na warsztat stacjonarny: ciasto, owoce, warto nabyć z grupą podczas spaceru , pokazuje to dodatkowe aspekty badanej przestrzeni: miejsca, z których w takich sytuacjach korzystają uczestnicy.